

ОШ „Михаило Младеновић Сеља”, Дудовица

ОСНОВНА ШКОЛА
ДУДОВИЦА
1851

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА II РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
за период од 2022-2026. године
са почетком примене од школске 2022/23.**

Одељењско веће III разреда

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОШ „МИХАИЛО МЛАДЕНОВИЋ СЕЉА“

Трећи разред школске 2022/2023. године

Назив школе: "МИХАИЛО МЛАДЕНОВИЋ СЕЉА "

Место и адреса: Дудовица, др Воје Даниловића бр. 17, 11561 Дудовица

Број телефона директора: 011/8186-280, 011/8187-011

Број телефона секретара: 011/8186-280

Број факса: 011/8186-280

Адреса електронске поште (E-mail): os-dudovica@absolutok.net

Име и презиме директора школе: Зора Гајић

Опис школског објекта

Школа има 4 објекта: Дудовица, Брајковац, Чибутковица, Жупањац

Издвојена (комбинована) одељења:

Брајковац:

телефон: 011/8199-000; 11561 Дудовица,

Име и презиме особе задужене за издвојено (комбиновано) одељење у Брајковцу: Јованка Мићовић.

Чибутковица

телефон: 011/8186-252; 11561 Дудовица,

Име и презиме особе задужене за издвојено (комбиновано) одељење у Чибутковици: Станица Милосављевић.

Жупањац

телефон: 011/8186-202; 11561 Дудовица

Име и презиме особе задужене за издвојено (комбиновано) одељење у Жупањцу: Наташа Стефановић.

ЦЕНТРАЛНА (МАТИЧНА) ШКОЛА:

Телефон: 011/8186-280; 11561 Дудовица

Име и презиме особе задужене за рад у Дудовици: Љиљана Танасковић.

САДРЖАЈ:

- 1. Увод**
- 2. Школа и њена околина**
- 3. Структура наставног кадра**
- 4. Листа предмета и активности за трећи разред**
- 5. Фонд часова**
- 6. Праћење остваривања школског програма**
- 7. Сврха, циљеви и задаци програма образовања и васпитања**
- 8. Обавезни наставни предмети**
- 9. Изборни наставни предмети**
- 10. Остали облици васпитно – образовног рада**

1.УВОД

Школски програм ОШ „Михаило Младеновић Сеља“ припремио је Стручни актив за развој школског програма. Овај Стручни актив именовало је Наставничко веће на седници која је одржана 22.08.2022. године.

Чланови актива су:

- Љиљана Танасковић, професор разредне наставе у матичној школи;
- Јованка Мићовић, професор разредне наставе у издвојеном одељењу у Брајковцу;
- Станица Милосављевић, професор разредне наставе у издвојеном(комбинованом) одељењу у Чибутковици.
- Оливера Којић, педагог школе.

Основе за израду школског програма су:

- ❖ Закон о основама система образовања и васпитања;
- ❖ Опште основе школског програма;
- ❖ Посебне основе школског програма за трећи разред обавезног образовања;
- ❖ Услови рада у школи;
- ❖ Образовне потребе ученика, родитеља, локалне заједнице;

2. ШКОЛА И ЊЕНА ОКОЛИНА

Школа се налази у центру села *Дудовица*. Повезана је мрежом улица тако да је доступна ученицима који живе у улицама које су удаљене од школе.

У школу ђаци могу да долазе пешке или да користе локални превоз СП "Ластра" Лазаревац.

Село Дудовица се налази између два мала града Лазареваца и Љига.

Школа постоји од 1969. године.

Настава се одвија у матичној школи и у издвојеним одељењима у: Брајковцу, Жупањцу и Чибутковици.

Зграда матичне школе стара је 40 година. Саграђена је од тврдог материјала. Располаже са десет учионица, једном радионицом за ТО, једном фискултурном салом, библиотеком, два мокра чвора, канцеларије за директора, секретара, педагога, благајника, наставнике (зборница) и котларницу.

Око школске зграде се налази огромно школско двориште са тереном погодним за извођење наставе физичког васпитања.

Издвојена одељења школе:

Школска зграда у **Брајковцу** удаљена је од матичне зграде око пет километара. Нови школски објект је подигнут

1999. године. У објекту се налазе четири учионице, зборница, библиотека са веома скромним фондом књига, два

мокра чвора и котларница која се налази у подруму зграде.

Школска зграда у Чибутовци удаљена је од матичне зграде пет километара. Школски објекат је подигнут 1981. године. У објекту се налазе две учионице, зборница, два мокра чвора, котларница. Вода у објекту није за пиће.

❖ Током школске 2022/2023. године настава ће се одвијати у објекту матичне школе и издвојеним објектима.

У матичној школи

Ученици ће похађати наставу у преподневној смени у учионици трећег разреда са одговарајућим намештајем.

Настава физичког и здравственог васпитања одвијаће се на спортском терену и у фискултурној сали.

Ученици имају на располагању скромно опремљену библиотеку (поред лектире поседују мало књига дечијих писаца).

Продужени боравак за ученике трећег и четвртог разреда почео је са радом школске 2017 / 2018. године.

Издвојена одељења:

Брајковац: настава ће се одвијати у учионици трећег разреда са одговарајућим намештајем.

На располагању је касетофон, рачунар и библиотека која поседује углавном лектире. Школско двориште је погодно за неке активности наставе физичког и здравственог васпитања.

Чибутовница: настава у трећем разреду ће се одвијати у учионици. На располагању је рачунар. Школско двориште погодно је за неке активности физичког и здравственог васпитања.

У 3. разред ове године уписано је 26 ученика.

У матичној школи наставу ће похађати **16 ученика**, а осталих **10** ученика у издвојеним одељењима и то у:

-издвојено одељење Брајковац – **7 ученика**,

- издвојено одељење Чибутовница – **3 ученика**.

3. СТРУКТУРА НАСТАВНОГ КАДРА КОЈИ ЋЕ РАДИТИ У ТРЕЋЕМ РАЗРЕДУ

И Име и презиме наставника	врста стручне спреме	стручни испит са датумом полагања	године радног стажа	акредитовани семинари
<i>Љиљана Танасковић</i>	професор разредне наставе	положен стручни испит 15.04.1992.		Одговорно приступа стручном усавршавању (подаци о стручним семинарима налазе се у досијеу радника)
<i>Јованка Мићовић</i>	професор разредне наставе	положен стручни испит 13.04. 1985.		Одговорно приступа стручном усавршавању (подаци о стручним семинарима налазе се у досијеу радника)
<i>Станица Милосављевић</i>	професор разредне наставе	положен стручни испит		Одговорно приступа стручном усавршавању (подаци о стручним семинарима налазе се у досијеу радника)

4. ЛИСТА ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ

Основна школа „Михаило Младеновић Сеља“ на својој листи предмета има обавезне наставне и изборне предмете и активности.

На листи изборних предмета су обавезни изборни предмети: Веронаука и Грађанско васпитање.

Листа изборних предмета је понуђена родитељима на првом родитељском састанку у септембру 2020. године.

Након анализа листа које су родитељи доставили, обавезни изборни предмет у ОШ „Михаило Младеновић Сеља“ је Веронаука.

Листа предмета ОШ „Михаило Младеновић Сеља“ у трећем разреду је:

- **Обавезни предмети:** српски језик, математика, енглески језик, природа и друштво, ликовна култура, музичка култура, дигитални свет, физичко и здравствено васпитање.
- **Обавезни изборни предмети:** веронаука
- **Облик образовно васпитног рада:** допунска настава
- **Остали облици васпитно** - образовног рада: час одељенског старешине, ДКР, слободне активности, настава у природи, екскурзије и посете.

5. ФОНД ЧАСОВА У ТРЕЋЕМ РАЗРЕДУ

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ТРЕЋИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
Укупно : А		21	756
Ред. број	Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36
	Укупно Б:	1	36
Укупно : А+Б		22	792
Ред. број	В.ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Редовна настава	22	792
2.	Допунска настава	1	36
3.	Настава у природи	7-10 дана	
Укупно : А+Б+В		23	828
Ред. број	Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељ. старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36

3.	Излет - екскурзија	1 – 3 дана
	Укупно А+Б+В+Г (без наставе у природи и излета)	900

6. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Праћење остваривања школског програма у целини може се остварити кроз:

- Сталне састанке Стручног актива;
- Месечне консултације са надзорницима за осигурање квалитета;
- Посете суседним школама и разменом искуства са њима;
- Реорганизацију паноа циљева, исхода, садржаја, активности и метода;
- Израду тестова;

7. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложенем друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и

одговорно учешће у економским, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су :

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

Разред: трећи

Недељни фонд часова: 5

Годишњи фонд часова: 180

Циљ и задаци наставе српског језика

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и развија;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког)

- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста.

Оперативни задаци

- овладавање техником читања и писања на оба писма;
- савладавање просте реченице (појам, главни делови);
- стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима;
- постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (осећања, догађаји, радње, ликови, поруке, језичко-стилске карактеристике);
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање, описивање, извештавање);
- постепено упознавање методологије израде писменог састава.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КЊИЖЕВНОСТ	4	6	9	9	7	5	9	14	8	9	47	33	80
2.	ЈЕЗИК	14	11	7	9	5	2	6	1	2	3	18	42	60
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	4	5	2	4	2	1	8	6	6	2	5	35	40
УКУПНО		22	22	18	22	14	8	23	21	16	14	70	110	180

Књижевност – 80 часова, **Језик** – 60 часова и **Језичка култура** – 40 часова.

Уџбеници:

Н. Станковић Шошо, М. Костић, *Читанка У свету речи за 3. разред основне школе*, Нови Логос, Београд, 2022.

Ј. Срдић, *Граматика Дар речи за 3. разред основне школе*, Нови Логос, Београд, 2022.

Н. Станковић Шошо, Ј. Срдић, *Радна свеска за 3. разред основне школе*, Нови Логос, Београд, 2022.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1.разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; 2.одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; 3.именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; 4.уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); 5.разуме пренесено значење пословице и	КЊИЖЕВНОСТ (80)	Књижевни појмови: – лирска песма, – химна, – епска песма, – народна бајка, – роман, – поређење, – персонификација (на нивоу препознавања), – опис, – дијалог, – приповедање, – епски јунак, – драмска радња -школска лектира -поезија -проза -драмски текстови -популарни и	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговорно учешће у демократском друштву 7.Одговоран однос према околини 8.Естетичка компетенција	- градити код ученика критичко мишљење анализом књижевних текстова , -упућивати ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника,и др. -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације - упутити ученике како да се поставе на место другог и да разумеју

басне и њихову поучност; 6.разуме идеје књижевног дела; 7.учи основне одлике народне бајке; 8.разликује народну од ауторске бајке; 9.представи главне особине јунака; 10.учи основне одлике народне епске песме; 11.учи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; 12.разликује опис од приповедања у књижевном делу; 13.покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; 14.учи хумор у књижевном делу;		информативни текстови -домаћа лектира		најразличитије особине и поступке ликова - подстицати љубав према читању применом различитих метода и облика рада - богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова - примена тимског, групног и рада у пару.
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Природа и друштво (Прошлост- Историјски извори, Начини живота данас и у прошлости; Природа, човек, друштво - Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама) Музичка култура (Слушање музике: Композиције различитог карактера; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче) Ликовна култура (Споразумевање: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови).				
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ				
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА		АКТИВНОСТ УЧЕНИКА		
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода;		слуша, посматра, прича, чита текстове, активно учествује у разговору, описује доживљај прочитаних књижевних дела и износи мишљење о њима,поставља питања, препричава,		

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
15.разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; 16.одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; 17.примењује основна правописна правила; 18.јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо;	ЈЕЗИК (60)	Врсте речи: именице (градивне, збирне); придеви (присвојни, градивни); род и број придева; заменице (личне заменице); глаголи; лице и број лагола. Подела речи на крају реда (граница на самогласник). Управни говор (први и други модел). Неуправни говор. Велико слово: писање имена народа, вишечланих географских назива (планина, река, језера, мора и сл.), празника, наслова књига и часописа; Писање присвојних придева изведених од властитих имена (суфикси: -ов, -ев, -ин; -ски, -чки, -шки). Речца не уз именице и придеве. Наводници (у управном говору, насловима дела, називима школа). Сугласник ј (између самогласника и-о и о-и). Скраћенице (мерне јединице за масу, дужину, време и запремину течности).	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговорно учење у демократском друштву 7.Одговоран однос према околини 8.Естетичка компетенција	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника,и др. -направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом; -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање - примена индивидуализоване наставе - примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Природа и друштво (Природа, човек, друштво - Услови за живот, Облици рељефа; Материјали – Промене материјала) Музичка култура (Слушање музике: Музички дијалог) Ликовна култура (Споразумевање: Тумачење вузуелних информација) Математика (Мерење и мере: Јединице мере)	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира ;објашњава, осмишљава одговарајуће примере;проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, повезује са наученим, активно учествује у разговору, учача врста речи и књижевним текстовима,поставља питања, решава задато

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
19. чита са разумевањем различите текстове; 20. чита текст поштујући интонацију реченице /стиха; 21. изражајно рецитује песму и чита прозни текст; 22. изводи драмске текстове; 23. опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; 24. изнесе своје мишљење о тексту; 25. споји више реченица у краћу и дужу целину; 26. препричава, прича и	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (40)	раћи и дужи текстови – књижевни и некњижевни, као и нелинеарни текстови. Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.). Богаћење речника: речи истог или сличног значења; речи супротног значења; речи које значе нешто умањено и увећано (уз одговарајуће текстове из лектире). Правописне вежбе: вежбе допуњавања и избора правилног облика речи; диктат, аутодиктат. Језичке вежбе:	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 4. Дигитална компетенција 5. Сарадња 6. Одговорно учешће у демократском друштву 7. Одговоран однос према околини 8. Естетичка компетенција	- увежбавати јасно, прецизно и разговетно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама - реализовати различите вежбе (правописне, језичке, лексичко-семантичке) - примењивати правописне вежбе: диктат, аутодиктат, вежбе допуњавања и правилног избора речи - кроз игровне активности, посебно

описује и на сажет и на опширан начин; 27. извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости;		проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице. Лексичко-семантичке вежбе: речи који припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значања али исте врсте и истог рода и броја, промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго. Стилске вежбе: састављање прича на основу задатих речи; сажимање или проширивање познате приче (текста), мењање краја приче (текста); настављање приче на основу датог почетка; промена становишта (нпр. увести у текст нове ликове; сместити бајку у далеку будућност...). Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл.		кроз језичке и ситуационе игре, увежбавати усмену комуникацију - богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова - примена тимског, групног и рада у пару. -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Свет око нас (Природа, човек, друштво - Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима. Музичка култура (Слушање музике: Композиције различитог карактера; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче Ликовна култура (Споразумевање: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови)				
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ				
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА		АКТИВНОСТ УЧЕНИКА		
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике да богате речник; проверава оствареност исхода;		слуша, посматра, прича, чита текстове, глуми, активно учествује у разговору, описује усмено и писмено доживљај, износи мишљење о свом и раду других;		

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (на основу Правилник о оцењивању)	ПОСТУПАК ПРАЋЕЊА И ОЦЕЊИВАЊА	ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА	ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода Б) Ангажовање ученика у настави В) Самосталност у раду	Оцену одличан (5) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који:	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценско приказивање) - писане провере (контролни задаци, тестови, ортографске вежбе, диктати, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим	Табеларна евиденција о писменим проверама Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама... -Квалитативно и	Свакодневно бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	активностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) - Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	
--	---	---	---	--

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
ЈЕЗИК	Основни ниво Граматика и лексикологија 1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур) 1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне,узвичне,заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1CJ.1.1.4. препознаје антонимију 1CJ.1.1.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи, и сл.) Писано изражавање (правопис) 1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице 1CJ.1.3.2. уме да се потпише 1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре Средњи ниво Граматика и лексикологија 1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне придеве и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) 1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу 1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго 1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат 1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику 1CJ.2.4.8. препознаје синонимију 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава Писано изражавање (правопис) 1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/ -ев/ -ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник Ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...) Напредни ниво

	Граматика и лексикологија 1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе) 1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју 1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин 1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/ контекста у којем су употребљени 1CJ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/ фигуративном значењу Писано изражавање (правопис) 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене
КЊИЖЕВНОСТ	Основни ниво Вештина читања и разумевање прочитаног 1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничног текста 1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1CJ. 1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту 1CJ. 1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) 1CJ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1CJ. 1.2.6. разуме дословно значење текста 1CJ. 1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста 1CJ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издавај речи које су му непознате Књижевност 1CJ.2.3.2. Препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевно уметничком тексту Средњи ниво Вештина читања и разумевање прочитаног 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту 1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. Проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, утабели, или дијаграму) 1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену 1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту 1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима , намерама и сл.)

	1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже са поступцима ликова 1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни 1CJ.2.2.10. вреднује примереност информација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације Књижевност 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине- пословице, загонетке, брзалице) 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. Одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту Напредни ниво Вештина читања и разумевање прочитаног 1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста 1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. Текст, табела, графички приказ) 1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. Мишљење аутора текста vs. Мишљења учесника у догађају) 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм) 1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. Који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за познату игру потпуно и сл.) 1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста) Књижевност 1CJ. 3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Говорна култура 1.CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. «певушења» или «скандирања» 1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), 1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју

	1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став Основни ниво Писано изражавање 1CJ.1.3.1.) пише писаним словима ћирилице 1CJ.1.3.2. уме да се потпише 1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назив школе 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме 1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи) 1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилноих употребљава 1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.) 1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије) Средњи ниво Писано изражавање (правопис) 1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/ -ев/ -ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ц; правилно пише сугласник Ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...) 1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1CJ.2.3.5. језички изразприлагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерн узрасту; употребљава синонине (нпр, да избегне понављање) 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) 1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа,разред, одељење) 1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира Напредни ниво Писано изражавање 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни,средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста 1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1CJ.3.3.6. издваја пасусе
--	--

Happy Street 1 – 3. РАЗРЕД

Редни број и назив наставне теме	Ред. Број часа	Назив наставне јединице	Обрада	Утврђ.	Провера	Укупно
Unit 1: Welcome to Happy Street	1.	Lesson 1: Hello! I'm... What's your name?	1			4
	2.	Lesson 2: Who's this? It's... Goodbye.	1			
	3.	Lesson 3: Numbers (1-10). Song		1		
	4.	Lesson 4: Sophie's world: Hello!		1		
Unit 2: At school	5.	Lesson 1: Classroom objects	1			8
	6.	Lesson 2: Can I borrow your..., please?	1			
	7.	Lesson 3: Colours	1			
	8.	Lesson 4: What colour is...		1		
	9.	Lesson 5: Cross-curricular links-English across the world		1		
	10.	Lesson 6: Reading into writing: Dear Penfriend		1		
	11.	Lesson 7: Colin in Computerland -The Ice Monster (part 1); Lesson 8: Sophie's world: At school		1		
	12.	Lesson 9: Pronunciation and review (Revision of the Unit)		1		
Unit 3: At Happy House	13.	Lesson 1: Toys (1)	1			8
	14.	Lesson 2: Is it...? Yes, it is. / No, it isn't.	1			
	15.	Lesson 3: Commands	1			
	16.	Lesson 4: Is it...?		1		
	17.	Lesson 5: Cross-curricular links-Toys from recycled material		1		

	18.	Lesson 6: Reading into writing: Dear Penfriend		1		
	19.	Lesson 7: Colin in Computerland-The Ice Monster (part 2); Lesson 8: Sophie's world: My favourite place in London		1		
	20.	Lesson 9: Pronunciation and review (Revision of the Unit)		1		
Provera	21.	Test (units 1-3)			1	1

Редни број и назив наставне теме	Ред. Број часа	Назив наставне јединице	Обрада	Утврђ.	Провера	Укупно
Unit 4: At the shop	22.	Lesson 1: Fruit	1			8
	23.	Lesson 2: Can I have...? How many...?	1			
	24.	Lesson 3: I like... I don't like	1			
	25.	Lesson 4: I like/don't like...		1		
	26.	Lesson 5: Cross-curricular links-My favourite place in London		1		
	27.	Lesson 6: Reading into writing: Dear Penfriend		1		
	28.	Lesson 7: Colin in Computerland-The Ice Monster (part 3); Lesson 8: Sophie's world: Mealtimes		1		
	29.	Lesson 9: Pronunciation and review (Revision of the Unit)		1		
Unit 5: At the park	30.	Lesson 1: Have got (affirmative). Toys (2)	1			8
	31.	Lesson 2: Have got (interrogative & negative)	1			
	32.	Lesson 3: Numbers (11-20)	1			
	33.	Lesson 4: Have got		1		
	34.	Lesson 5: Cross-curricular links- Road safety		1		

	35.	Lesson 6: Reading into writing: Dear Penfriend		1		
	36.	Lesson 7: Colin in Computerland-The Ice Monster (part 4); Lesson 8: Sophie's world: Collections		1		
	37.	Lesson 9: Pronunciation and review (Revision of the Unit)		1		
Unit 6: Greg's flat	38.	Lesson 1: House furniture	1			8
	39.	Lesson 2: Where's my hamster?	1			
	40.	Lesson 3: Flossy's got a ball (song). House premises	1			
	41.	Lesson 4: Prepositions (in, on, under)		1		
	42.	Lesson 5: Cross-curricular links- Homes through history		1		
	43.	Lesson 6: Reading into writing: Dear penfriend		1		
	44.	Lesson 7: Colin in Computerland-The Gold Robber (part 1); Lesson 8: Sophie's world: The Modern Village		1		
	45.	Lesson 9: Pronunciation and review (Revision of the Unit)		1		
Provera	46.	Test (units 4-6)			1	1

Редни број и назив наставне теме	Ред. Број часа	Назив наставне јединице	Обрада	Утврђ.	Провера	Укупно
Unit 7:	47.	Lesson 1: People and animals	1			8
	48.	Lesson 2: Describing people	1			
	49.	Lesson 3: Tall and short (song)	1			
	50.	Lesson 4: Have got/ Has got		1		

At the shop	51.	Lesson 5: Cross-curricular links- Looking at art		1		
	52.	Lesson 6: Reading into writing: Dear Penfriend		1		
	53.	Lesson 7: Colin -The Gold Robber (part 2); Lesson 8: Sophie's world:My town		1		
	54.	Lesson 9: Pronunciation and review (Revision of the Unit)		1		
Unit 8: At the park	55.	Lesson 1: Clothes	1			8
	56.	Lesson 2: Mr. Potter's hat	1			
	57.	Lesson 3: Big/small. Long/short.TOO + adjective	1			
	58.	Lesson 4: Whose ...?		1		
	59.	Lesson 5: Cross-curricular links- Estimating and Measuring		1		
	60.	Lesson 6: Reading into writing: Dear Penfriend		1		
	61.	Lesson 7: Colin -The Gold Robber (part 3); Lesson 8: Sophie's world: Brownies and Cubs		1		
	62.	Lesson 9: Pronunciation and review (Revision of the Unit)		1		
Unit 9: Greg's flat	63.	Lesson 1: Body parts	1			8
	64.	Lesson 2: I can/can't (ability)	1			
	65.	Lesson 3: Commands	1			
	66.	Lesson 4: Can/can't (ability)		1		
	67.	Lesson 5: Cross-curricular links- Keeping healthy		1		
	68.	Lesson 6: Reading into writing: Dear Penfriend		1		
	69.	Lesson 7: Colin -The Gold Robber (part 4); Lesson 8: Sophie's world: School Sports Day		1		
	70.	Lesson 9: Pronunciation and review (Revision of the Unit)		1		
Provera	71.	Test (units 7-9)			1	

	72.	Systematisation		1		2
УКУПАН БРОЈ ЧАСОВА			26	43	3	72
				46		

Објашњење

- План рада предвиђа 26 часова за обраду и 46 часова за утврђивање и остале типове часова .
- Овим планом предвиђене су три писмене провере знања: после трећег, шестог и деветог јунита. Тестове наставник креира сам или користи оне из *Teacher's Evaluation Book –a*.
- Уколико наставник процени да му не одговара да се провере знања реализују како је дато у плану, може да их помера и реализује онако како њему одговара.

МАТЕМАТИКА

Разред: трећи

Недељни фонд часова: 5

Годишњи фонд часова: 180

Циљ и задаци наставе математике

ЦИЉ наставе математике у основној школи јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе; за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да доприносе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ЗАДАЦИ

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Ученици требају да:

- савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;
- упознају римске цифре (I,V,X,L,D,M) и принцип читања и писања бројева помоћу њих;
- успешно обављају све четири рачунске операције до 1000;
- упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
- упознају зависност резултата од компонената операције;
- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;
- знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;
- знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000;
- упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац ≤ 10 ;
- успешно решавају текстуалне задатке;
- формирају представе о правој и полуправој;
- уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;
- знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);
- стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања);

- знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;
- упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година и век).

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Понављање градива другог разреда	6											6	6
2.	Бројеви до хиљаду (први део)	16	22	18	9							26	39	65
3.	Геометрија (први део): праве и углови				10							4	6	10
4.	Бројеви до хиљаду (други део)				3	14	8	23	4			21	31	52
5.	Мерење и мере								14			5	9	14
6.	Геометрија (други део): геометријске фигуре								3	16		8	11	19
7.	Бројеви до хиљаду (трећи део): разломци										6	2	4	6
8.	Утврђивање градива трећег разреда										8		8	8
УКУПНО		22	22	18	22	14	8	23	21	16	14			180

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1. прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; 2. прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); 3. изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000); 4. подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; 5. процени вредност израза са једном рачунском операцијом; 6. израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; 7. одреди десетице и стотине најближе датом броју; 8. реши једначину са једном рачунском операцијом; 9. одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; 10. реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; 11. уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$) 12. упореди разломке облика	БРОЈЕВИ (136)	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак). Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a x = b$. Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$. Римске цифре D, M. Разломци облика $\frac{m}{n}$. Упоредивање разломака са једнаким именицима. Децимални запис броја са једном децималом.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Естетичка компетенција 9. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	- сликовно представљање бројева и места броја у бројевном низу ради разумевању декадног бројевног система - увежбавање технике рачунања, како би ученици стекли сигурност и спретност при усменом и писменом рачунању - решавање проблема из реалних животних ситуација или других предметних области - кроз практичне активности деобе и спајања, лепљења и сечења погодног дидактичког материјала објаснити ученицима појам разломка - примена тимског, групног и рада у пару. - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

m/n са једнаким именицима; 13.учи и речима опише правило за настајање бројевног низа;				
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Природа и друштво (Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије) Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма Ликовна култура (Споразумевање: Лепо писање – плакат, позивнице, честитке)				
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ				
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА		АКТИВНОСТ УЧЕНИКА		
планира, припрема, даје објашњења; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на примену наученог у реалним животним ситуацијама; организује игров.активности, проверава оствареност исхода;		слуша, посматра, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, записује поступак, израчунава, проверава, користи е уџбеник, тражи објашњења,		

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
14. црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; 15. конструише троугао и круг; 16.именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; 17. разликује врсте углова и троуглова; 18. одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; 19. опише особине правоугаоника и квадрата; 20. преслика геометријску фигуру у	ГЕОМЕТРИЈА (32)	Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговоран однос према здрављу 8.Естетичка компетенција 9. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	очавање и именовање гометријских фигура у окружењу - цртање правих и углова помоћу лењира и троугаоника или два троугаоника - усвајање поступка конструкције кружнице/круга шестаром и увиђање да су круг и кружница одређени центром и полупречником - подстицање ученика да самостално откривају формуле израчунавања обима и површине - пресликавање једноставних геометријске фигуре на

квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; 21. користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање;				квадратној мрежи или тачкастој мрежи симетрично - развијање геометријског мишљења реализацијом следећих активности: посматрање, прављење модела, цртање, склапање и растављање делова фигуре - примена групног и рада у пару у циљу вршњачке помоћи и сарадње -постављање ученика у различите итуације евалуације и самоевалуације
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Природа и друштво (Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије, план насеља) Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма) Ликовна култура (Композиција: Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.)				
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ				
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА			АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	
планира, припрема, даје објашњења; демонстрира начин цртања; подстиче ученике на примену наученог у сложен. ситуацијама; прати реализације активности, проверава оствареност исхода;			осматра, правилно користи прибор за цртање, црта, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, формулише, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења;	

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
22.-чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; 23. упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); 24. измери површину	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ (12)	Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња	-применом очигледних средстава упознати ученике за мерним јединицама - примена демонстративне, илустративне методе - решавање једноставнијих проблема

геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); 25. примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама. 26. чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);			7.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	повезивањем са свакодневним ситуацијама - увежбавање процене и мерења различитих предмета из окружења - примена информационих технологија, Геогебра и Гоогле мап -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Природа и друштво (Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије, план насеља) Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма Ликовна култура (Материјали – Својства материјала)				
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ				
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА			АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	
планира, припрема, даје објашњења; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на примену наученог у сложен. ситуацијама; прати реализације активности, проверава оствареност исхода;			посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, претвара, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења;	

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМ ОЦЕЊИВАЊА	ПОСТУПАК ПРАЋЕЊА И ОЦЕЊИВАЊА	ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА	ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода Б) Ангажовање ученика у настави В) Самосталност у раду	Оцену одличан (5) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који:	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (опис поступка рада) - писане провере (контролни задаци, тестови, домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене	·Табеларна евиденција о писменим проверама -Чек-листе са скалом процене -Протоколи посматрања ·Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у	Свакодневно бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) - Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	
--	---	--	--	--

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искизи описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
Блок бројева до 1000	Основни ниво Природни бројеви и операције са њима 1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом 1.МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде Разломци 1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$ ($n < 10$) и препозна његов графички приказ 1МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине Средњи ниво Природни бројеви и операције са њима 1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем 1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју 1МА2.1..3.сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА2.1.4.рачуна вредност израза с највише две операције 1МА2.1.5.уме да решава једначине Разломци 1МА.2.3.1. уме да препозна разломак $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова 1МА.2.3..2. уме да израчуна n-ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{1}{n}$ ($n < 10$) Напредни ниво Природни бројеви и операције са њима 1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени 1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет 1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми 1МА.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом Разломци

	1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10$, $a < b$) 1МА.3.3.2. зна да израчуна део $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима
Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	Основни ниво Мерење и мере 1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама 1МА.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml) 1МА. 1.4.3. зна коју јединицу мере да употрби за мерење задате масе (g, kg, t) 1МА. 1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме Средњи ниво Мерење и мере 1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама 1МА.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама 1МА.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање 1МА.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање 1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставнијих задатака и уме графички да представи дате податке Напредни ниво Мерење и мере 1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама 1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности 1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе
Мерење и мере	Основни ниво Геометрија 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност) 1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица 1МА.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица Средњи ниво Геометрија 1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни 1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине 1МА.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе 1МА.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама

	1MA.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама Напредни ниво Геометрија 1MA.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање 1MA.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника 1MA.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника 1MA.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама 1MA.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама
--	---

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Разред: трећи

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 72

Циљ и задаци наставе природа и друштво

ЦИЉ наставе је да усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке и креативне способности, а истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају као и шире друштвене заједнице. Упознавање природе и друштва развија код деце сазнајне способности, формира основне појмове и постепено гради основе за систем појмова из области природе, друштва и културе. Истовремено, стичу се знања, умења и вештине које им омогућавају даље учење. Активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса, подстиче се природна радозналост деце. Најбољи резултати постижу се уколико деца самостално истражују и искуствено долазе до сазнања - спознају свет око себе као природно и друштвено окружење.

Већина циљева и задатака овог предмета постиже се кроз непосредну истраживачку активност деце и ненаметљив подстицај и подршку наставника путем следећих активности: посматрања, описивања, процењивања, груписања, праћења, бележења, практиковања, експериментисања, истраживања, сакупљања, стварања, играња, активности у оквиру мини-пројекта,... применом савремених наставних метода.

ОПШТИ ЦИЉ јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ овог наставног предмета су:

- развијање основних појмова из природних и друштвених наука;
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу - завичају;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- развијање способности и запажања основно својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама;
- коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у непосредном окружењу;
- развијање одговорног односа према себи, окружењу и културном наслеђу;

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПРИРОДА И ДРУШТВО МОГА КРАЈА	9	6	-	-	-	-	-	-	-	-	10	3 + 2	15
2.	УСЛОВИ ЗА ЖИВОТ У МОМ КРАЈУ	-	2	8	8	-	-	-	-	-	-	13	4+1	18
3.	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	-	-	-	1	5	3	7	-	-	-	11	4+1	16
4.	КРЕТАЊЕ	-	-	-	-	-	-	3	8	1	-	8	3+1	12
5.	МАТЕРИЈАЛИ	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	6	3+2	11
УКУПНО		9	8	8	9	5	3	10	8	7	5	48	24	72

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује облике рељефа у свом крају; – идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; – илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; – примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; – повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живе; – представи резултате истраживања; – повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи;	ПРИРОДА И ДРУШТВО МОГА КРАЈА (15)	Облици рељефа: узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Рељеф у мом крају. Површинске воде: река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом крају. Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Производне и непроизводне делатности и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Значај и улога саобраћаја. Путнички, теретни и информациони саобраћај. Безбедно понашање ученика на саобраћајницама у крају. Опрема за безбедну вожњу ролера, тротинета и бицикла. Историјски извори (материјални, писани и усмени). Садашњост, прошлост, будућност: догађаји, људи и промене у	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција	– организовање часова у природи у циљу уочавања видљивих карактеристика живог света у окружењу, – Илустровање појава и процеса из свакодневног живота – ученици вербално или ликовно изражавају своја запажања; – примењивати поступак процењивања – применити поступак груписања – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – примена поступака праћења и посматрања ради запажања промена; – применити различите поступке бележења (записивање графичко, симболичко, електронско бележење

– примени правила безбедног понашања у саобраћају; – повеже резултате рада са уложеним трудом.		мом крају. Породична прошлост (преци и потомци) и знаменити људи краја. Начин живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре.		опажања) – примена тимског, групног и рада у пару
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; – повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; – очита вредност температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; – прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланца исхране; – илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животної средини; – примени поступке (мере) заштите од заразних	УСЛОВИ ЗА ЖИВОТ У МОМ КРАЈУ (18)	Течно, гасовито и чврсто стање воде. Кружење воде у природи. Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха). Мерење температуре воде, ваздуха и тела. Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама: - Копнене животне заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; - Водене животне заједнице: баре, језера и реке. Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови. Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница. Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима. Начини преношења и мере заштите од заразних болести	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција	– организовање часова у природи у циљу уочавања видљивих карактеристика живог света у окружењу, – Илустровање појава и процеса из свакодневног живота – ученици вербално или ликовно изражавају своја запажања; – примењивати поступак процењивања – применити поступак груписања – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – примена поступака праћења и посматрања ради запажања промена; – применити различите поступке бележења

болести; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – представи резултате истраживања; – повеже резултате рада са уложеним трудом.		(грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке).		(записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања) – примена тимског, групног и рада у пару
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; – опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; – идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; – користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ (16)	Главне стране света. Умањено приказивање објеката и приказивање из „птичије" перспективе. План насеља. Географска карта Републике Србије: картографске боје, картографски знаци). Мој крај на географској карти Републике Србије. Временске одреднице (датум, година, деценија и век).	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција	- у циљу планирања даљег рада, али и лакшег усвајања знања уважавају се искуства и знања које је ученик изградио ван школе, - подстицањем примене научног у свакодневном животу - илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; -описивање – вербално или ликовно изражавање;

прошлости – прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; – повеже резултате рада са уложеним трудом.				— примена поступака праћења и посматрања ради запажања промена; – применити различите поступке бележења (записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања) -примена игровних активности – дидактичке, едукативне и спонтане игре; - планирати и реализовати активности у оквиру мини пројекта – осмишљавање и реализација
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; – повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; – разликује природне и	КРЕТАЊЕ (12)	-Кретање тела по путањи (правилинијско и криволинијско). -Утицај јачине деловања на пређено растојање тела. -Дејство Земљине теже – падање тела. -Утицај облика тела на	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговоран однос	– организовање часова у природи у циљу уочавања и усвајања појмова везаних за кретање, – Илустровање појава и процеса из свакодневног живота – ученици вербално или ликовно изражавају

вештачке изворе светлости; – повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости; – повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; – представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др.); – сарађује са другима на заједничким активностима.		брзину падања. -Извори светлости (природни и вештачки). -Како настаје сенка – облик и величина сенке. -Кретање производи звук: треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи. Звук као информација. Заштита од буке.	према здрављу 8.Одговоран однос према околини	своја запажања; – Применити кооперативно учење – прилагођавати задатке сваком ученику или групи, зависно од њихових способности – прожимати забаву и учење при чему ће основ бити стваралачке игре.
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује повратне и неповратне промене материјала; – уочи сличности и разлике	МАТЕРИЈАЛИ (11)	Промене материјала: повратне (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратне (сагоревање,	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална	– организовање часова у природи у циљу уочавања и усвајања појмова везаних за кретање, -у току демонстративне

међу течностима – тече, променљивост облика; провидност; боја; густина; – одабере материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; – објасни како рециклажа помаже очувању природе; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; – повеже резултате рада са уложеним трудом; – представи резултате истраживања.		рђање). Сличности и разлике међу течностима (вода, уље, детерџент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна). Вода и друге течности као растварачи. Зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања. Топлотна проводљивост материјала. Ваздух као тоplotни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје; слојевито облачење, вунене рукавице, грађевински блокови, термос-боца). Значај рециклаже. Разврставање отпада од пластике, стакла, папира, метала. Рационална потрошња. Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.	компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговоран однос према здрављу 8.Одговоран однос према околини	методе узимати познате предмете, али и модели или макете на којима је могуће уочити оно што је карактеристично, неку њихову особину, поједине делове – применити кооперативно учење да би се остварила интеракција међу ученицима и вршњачко учење – прилагођавати задатке сваком ученику или групи, зависно од њихових способности
--	--	--	---	---

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик (Књижевност – прозни и поетски текстови,информативни текстови, епска поезија,усмена књижевност, Језик – врсте речи, Језичка култура – описивање доживљеног)

Музичка култура (Слушање музике: Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу; Музика и здравље. Извођење музике – дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима, певање песама уз покрет)

Ликовна култура (Споразумевање: Визуелне карактеристике биљака и животиња, визуелне карактеристике знаци, симболи, композиција,

орнамент, традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија, Материјали – својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост у води или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке) Физичко и здравствено васпитање (Здравствено васпитање: Моје срце – пулс. дисање и вежбање, Физичке способности: вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. вежбе за развој координације.)	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, даје објашњења; упућује ученике како да опишу појаву; прати реализацију активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, истражује, учествује у раду и разговору, изводи огледе, илуструје, описује, користи е-уџбеник, прави белешке, одговара на питања, презентује рад,;

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода	Оцену одличан (5) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (опис поступка рада) - писане провере (контролни задаци, тестови, домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о:	-Табеларна евиденција о писменим проверама - Чек-листе са скалом процене -Протоколи посматрања ·Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) *Свеобухватност	Свакодневно бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године
Б) Ангажовање ученика у настави				
В) Самосталност у раду				

	мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној	рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) - Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	
--	---	---	---	--

	мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.			
--	--	--	--	--

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
Природа –човек- друштво	Основни ниво 1ПД.1.1.1.прави разлику између природе и производа људског рада 1ПД.1.1.2.зна ко и шта чини живу и неживу природу 1ПД.1.1.3.зна заједничке карактеристике живих бића 1ПД.1.1.4.уме да класификује жива бићаа према једном од следећих категорија; Исгледу,начину исхране,кретања и размножавања 1ПД.1.1.5.препознаје и именује делове тела живих бића 1ПД.1.1.6.разликује станишта према условима сивота и сивим бићима у њима Средњи ниво 1ПД.2.1.1.разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1ПД.2.1.2.зна основне разлике између жсивотиња,биљака и људи 1ПД.2.1.3.примењује вишеструке критеријумекласификацијесивих бића 1ПД.2.1.4.зна улогу основних делова сивих бића 1ПД.2.1.5.разуме повезаност услова сивота и сивих бића у станишту 1ПД.1.2.6.разуме међусобну зависност сивих бића у животној саједници 1ПД.2.2.3.зна основне мере заштите живе и несиве природе као природних ресурса Напредни ниво 1ПД.3.1.1.разуме повезаност сиви и неживе природе на мање очигледним примерима 1ПД.3.1.2.разуме функционалну повезаност различитих делова тела сивих бића
Кретање у простору и времену	Основни ниво 1ПД.1.4.1.уме да препозна кретање тела у различитим појавама 1ПД.1.4..2. зна помоћу чега се људи орјентишу у простору-ЛЕВА И ДЕСНА СТРАНА,СТРАНЕ СВЕТА,АДРЕСАКАРАКТЕРИСТИЧНИ ОБЈЕКТИ 1ПД.1.4.3..3. уме да одреди стране света помоћу сунца 1ПД.1.4.4.сна јединице са мерење времена-дан,недељамесец,година,деценија век 1ПД.1.4.5.уме да прочита трасене информације са часовника и календара Средњи ниво 1ПД.2.4.1.сна да кретање тела зависи од силе која на њега делује,врсте подлоге иоблика кретања 1ПД.2.4.2.сна да се светлост креће праволинијски 1ПД.2.4.23.уме да пронађе трасене улице и објекте на плану насеља 1ПД.2.4.4.уме да пронађе основне информације на географској карти Србије-највећа и најваснија насеља,облике рељефа и површинских вода 1пПД.2.4.5.уме да пронађе и упише трасене информације на ленти времена Напредни ниво 1ПД.3.4.1.уме да чита географску карту примењујући знања о странама светаи значењу географских знакова
Наше наслеђе	Основни ниво 1ПД.1.6.1.сна све основне облике рељефа и површинских вода 1ПД.1.6.2.сна основне типове насеља и њихове карактеристике 1ПД.1.6.3.зна географски положај и основне одреднице државе Србије. -територија,границе,главни град,симболи,становништво

	1ПД.1.6.4.зна најважније догађаје,појаве и личности из прошлости 1ПД.1.6.5.зна основне информације о начину живота људи у прошлости 1ПД.1.6.6.зна шта су историјски извори и именује их Средњи ниво 1ПД.2.6.1.препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1ПД.2.6.2.зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији 1ПД.2.6.3.разуме повезаност природно-географских фактора-рељефа,вода,климе-и делатности људи 1ПД.2.6.4.зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји,појаве и личности 1ПД.2.6.5.уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад 1ПД.2.6.6.препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода Напредни ниво 1ПД.3.6.1.зна шта је предходило,а шта је уследило након важних историјских догађаја и појав
Материјали и њихова употреба	Основни ниво 1ПД.1.3.1.зна основна својства воде,ваздуха и земљишта 1ПД.1.3.2.зна да су вода у природи,ваздух и земљиште састављени од више материјала 1ПД.1.3.3.зна да различите животне намирнице садрже различите састојке 1ПД.1.3.4.зна основна својства материјала- тврдоћа,еластичност,густина,растворљивост,провидност,намагнетисаност 1ПД.1.3.5.зна да својства материјала одређују њихову употребу 1ПД.1.3.6.зна промене материјала које настају због промене температуре,услед механичког утицаја и деловање воде и ваздуха .Средњи ниво 1ПД.2.3.1.зна сложенија својства воде и ваздуха-агрегатно стање и кретање 1ПД.2.3.2.зна да су различита својства воде,ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава 1ПД.2.3.3.разликује материјале који судобри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису 1ПД.12.23.5.разликује повратне и неповратне промене материјала Напредни ниво 1ПД.3.3.1.разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи 1ПД.3.3.2.примењује знања о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу
Људска делатност	Основни ниво 1ПД.1.5.1.зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови 1ПД.1.5.2.зна основна правила понашања у породици,школи и насељу 1ПД.1.5.4.зна који су главни извори опасности по здравље људи и основне мере заштите 1ПД.1.5.3.зна које људске делатности постоје и њихову улогу Средњи ниво 1ПД.2.5.1.зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова 1ПД.2.5.2.зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама 1ПД.разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности Напредни 1ПД.3.5.1.разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1ПД.3.5.2.разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Разред: трећи

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 72

Циљ и задаци наставе ликовне културе

ЦИЉ васпитно-образовног рада наставе ликовне културе јесте да ученици овладају основним законитостима ликовне културе и да се развијају према својим психофизичким способностима испољавајући своју креативност и стваралачке способности.

ЗАДАЦИ:

- оспособљавање ученика да се успешно служе средствима и техникама ликовног изражавања;
- оспособљавање за ликовно изражавање доживљаја и осећања везана за искуство из непосредног окружења и сопствене маште;
- развијање креативног мишљења, опажања и тумачења планираних садржаја за усвајање и вежбање;
- мотивисање ученика за слободно ликовно изражавање;
- адекватно и активно учествовање у презентацији сопствених и радова својих другара;

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	МАТЕРИЈАЛИ	8	8	8	4							21	7	28
2.	КОМПОЗИЦИЈА				6	6	4	8				16	6	24
3.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ								8	4		4	8	12
4.	ПРОСТОР									4	4	6	2	8
УКУПНО		8	8	8	10	6	4	8	8	8	4		32	72

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1. поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; 2. повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; 3. преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; 4. изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама;	МАТЕРИЈАЛИ (28)	Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће, дрвца...). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и створене текстуре. Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната (накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...). Значај рециклирања, уметничка рециклажа.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговоран однос према здрављу 8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– Играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -Организовати часове у природи -Ученицима показати само оно што може да подстакне сопствене напоре ученика да нађе своје решење ликовног проблема.
5. распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; 6. користи одабране податке и информације као	КОМПОЗИЦИЈА (24)	Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције, организација композиције, равнотежа.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама	-користити мултимедијалне садржаје; - примена различитих

подстицај за стваралачки рад 7. разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.		Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.	4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговоран однос према здрављу 8.Естетичка компетенција 9. Предузимљивост и оријентација ка предузетништв	метода и облика рада - користити уметничка дела као мотивација за стваралачки рад (посматрање, разговор).
8. користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; 9. протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; 8. укаже на сличностии разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; 9. изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;	СПОРАЗУМЕВАЊЕ (12)	Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације. Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи, униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет, аутопортрет. Слика, текст, звук. Кратки анимирани филмови, рекламе, билборди... Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-реализовати двосмерну комуникација заснована на размени информација, мишљења и ставова кроз систем питања и одговора (обратити пажњу на формулацију питања) -тумачење слика реализовати независно од додатних информација као што су звук, текст и др; -одабраним причама развијати креативне идеје,

10. разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; 11. учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; 12. разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	ПРОСТОР (8)	Облици у простору. Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, игрицама... Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 8. Одговоран однос према здрављу 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	- одабране садржаје је потребно повезати са причом о томе како се развијају креативне идеје - примењивати аналитичко посматрање кретања у простору - користити мултимедијалне садржаје.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.

Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.)

Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
-прилагођава задатке и активности како би подстакао напредовање свих ученика; подстиче ученике да развијају своје ликовне способности, подстиче, мотивише, прати рад, вреднује	Слаже и разлаже облике у простору, црта, слика, вреднују, комбинује материјале; вреднује свој и рад других; обликује или конструише тродимензионалне и дводимензионалне радове.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода Б) Ангажовање ученика у настави В) Самосталност у рад	- Предмет Ликовна култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видни елементи за процењивање и оцењивање: -однос према раду -однос према себи -однос према другима -разумевање -повезивање -оригиналност -вербално изражавање -примена техника -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена	Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталнос т у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) - Квалитативно и квантитативн о процењивање резултата (пано, табела...)	Белешке са часова током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања по тримесечјима На крају школске године

	критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу	осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) *вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима и конкурсима		
--	--	--	--	--

	репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.			
--	---	--	--	--

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: трећи

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	8	2	10
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16	6	22
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (реализује се на сваком часу)	1	3	4
УКУПНО		25	11	36

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1. опише своја осећања у вези са слушањем музике; 2. примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; 3. изговара бројалице у ритму, уз покрет; 4. пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; 5. наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; 6. разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; 7. повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; 8. препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (10)	Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање, јачина, тонске висине. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу. Музичка прича. Филмска музика. Музички бонтон. Музика и здравље. Дигитализација	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-музичке активности се преплићу, на свим часовима се обрађују све области; -користити мултимедијалне садржаје; - примена различитих метода и облика рада - бирају се одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту
9. повезује почетне тонове песама—модела и једноставних наменских песама са тонском висином; 10. комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет;	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (22)	Дидактичке музичке игре. Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера Певање	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама	- повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара - радити на

11. свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; 12. изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају; 13. поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; 14. коментарише своје и туђе извођење музике; 15. самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; 16. учествује у школским приредбама и манифестацијама.		песама уз покрет. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у тонском опсегу од ха до це2 . Певање и свирање песама из нотног текста. Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон. Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање (нотна трајања), јачина (динамичке ознаке –пиано, форте, крешендо и декрешендо), тонске висине (од ce1до ge1). Елементи музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина, четвртина, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4. Јединица бројања.	4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика - применити демонстративну методу и методу рада на тексту у стицању нових знања - примењивати кооперативно учење
---	--	--	---	--

		Тактирање у 2/4 такту.		
17. осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу ; 18. осмисли музички одговор на музичко питање; 19. осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст;	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (4)	Стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст(учење у контексту)	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара - стваралачки задаци се реализују по слуху, без записивања
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.) Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)				
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ				
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА		АКТИВНОСТ УЧЕНИКА		
планира, припрема материјале, бира и презентује; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима		слушају, свирају, певају, постављају и одговарају на питања, вреднују заједно са наставником		

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода Б) Ангажовање ученика у настави В) Самосталност у раду	Предмет Музичка култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у	Иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о степену ангажовања, уложеном труду и личном напредовању у складу са музичким могућностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) *вођење евиденције о учешћу ученика на	Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...	Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања по тромесечјима На крају школске године

	знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	такмичењима, конкурсима		
--	---	--------------------------------	--	--

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: трећи

Недељни фонд часова: 3

Годишњи фонд часова: 108

Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБУЧА- ВАЊЕ	УВЕ- ЖБА- ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ 1.Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
										2	4	6		6
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ 1. Атлетика 2. Спортска гимнастика 3. Основе тимских, спортских и елементарних игара 4. Плес и ритмика 5. Полигони	7 2 5	3 6 3 1	3 4 2 1 1	 5 2 6 1	3 3 3 1	 3 2 	1 7 3 1 1	7 3 2 	6 1 	 3 1 1	11 14 9 8	19 14 15 8 4	30 28 24 16 4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА 1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
УКУПНО		14	13	10	14	9	5	13	12	9	9	42	66	108
ИСХОДИ		НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ		САДРЖАЈИ				МЕЂУПРЕДМЕТНЕ				НАЧИН И		

			КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1.примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); 2. правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; 3. комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; 4. одржава равнотежу у различитим кретањима; 5. коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; 6. правилно држи тело; 7. правилно подиже, носи и спушта терет;	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ (6)	Вежбе за развој снаге са и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- редовно вежбање -постепено увећење термина везаних за вежбање -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања -организовање одељењска и такмичења на нивоу генерације -указивати на значај вежбања -примењивати одговарајуће облике и методе рада
8. изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; 9. изведе дечји и народни плес; 10. користи терминологију вежбања; 11. поштује правила понашања на вежбалиштима; 12. поштује мере безбедности током вежбања; 13. одговорно се односи према објектима, справама	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ (87) Атлетика, Спортска гимнастика, Основе тимских, спортских и елементарних игара, Плес и ритмика, Пливање, Полигони	Атлетика Техника трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Спортска гимнастика Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови. Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди. Основе тимских, спортских и	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини	реализовати вежбе на отвореном простору -постепено увећење термина везаних за вежбање -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања -организовање одељењска и такмичења

и реквизитима; 14. правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; 15. препозна лепоту покрета у вежбању; 16. се придржава правила вежбања;		елементарних игара Између четири ватре. Мини-рукомет. Футсал – „мали фудбал“. Плес и ритмика Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Народно коло „Савила се бела лоза винова“. Народно коло из краја у којем се школа налази. Пливање Прилагођавање на водену средину и основна обука пливања. Полигони Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	10.Естетичка компетенција	на нивоу генерације -указивати на значај вежбања -примењивати одговарајуће облике и методе рада
17. навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; 18. прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; 19. уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; 20. прати промене у тежини и висини код себе и других; 21. препозна здравствено стање када не треба да вежба; 22. примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; 23. уредно одржава простор у коме живи и борави;	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (5)	Култура вежбања и играња Основна правила: Између четири ватре, Мини-рукомета и Футсала. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј“ (навијање, победа, пораз). Породица и вежбање. Вежбање као део дневних активности. Здравствено васпитање Моје срце – пулс. Дисање и вежбање. Хигијена простора за вежбање. Значај воћа и поврћа у исхрани. Значај воде за организам и вежбање.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- редовно вежбање - организовање боравка у природи - организовати дане здраве исхране - организовати ситуационе игре везаних за бригу о здрављу

24. користи здраве намирнице у исхрани; 25. повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; 26. препозна лепоту покрета у вежбању; 27. се придржава правила вежбања; 28. вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању		Поступање у случају повреде.		
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Музичка култура (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.) Српски језик (Књижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури) Природа и друштво (Природа, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести -грип, заразна жутица, варичеле и болести које преносе животиње крпељи, вашке; Материјали: Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.).				
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ				
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА		АКТИВНОСТ УЧЕНИКА		
- прати напредовање ученика и упућује ученике како да развију физичке способности, мотивише ученике да се баве спортом и побољшају моторичке вештине, демонстрира, учествује у вежбању и игри, вреднује		- планирају време које ће провести у природи, реализују вежбе и учествује у игри, активно учествују у реализацији задатака на часу и сарађује са вршњацима		

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода Б) Ангажовање ученика у настави В) Самосталност у раду	- Предмет Физичко и здравствено васпитање: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о нивоу ангажованости, вежбању у адекватној опреми, постигнућима у моторичким вештинама и индивидуалном напретку сваког ученика -заједничко вредновање ученика и наставника	- самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * тимски рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) *вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима	Белешке са часова током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања по тромесечјима Процена о напретку на крају школске године

	поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.			
--	--	--	--	--

ПРЕДМЕТ: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

РАЗРЕД: трећи

ЦИЉ: наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамских начина размишљања.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	4	4	5	4	1	2	-	-	-	-	9	11	20
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	3	2	5
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	-	-	-	-	-	-	1	3	4	3	4	7	11
УКУПНО		4	4	5	4	1	3	5	3	4	3	16	20	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ Изучавањем предмета развијају се:	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Компетенција за целоживотно учење - Ослањајући се на претходна знања и искуства ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. - Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења. - Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе самостално или у групи. Рад с подацима и информацијама - Анализира и критички приступа садржајима на интернету. - Дигиталне садржаје пронађене на интернету користи на етички начин. - Бира информације које објављује јер њима гради свој дигитални углед. Дигитална компетенција - Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства. - За приступ потребним дигиталним садржајима ефикасно користи прегледаче и претраживаче интернета. - Бира начин комуникације путем интернета која	- унесе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; - селекује и измени (обрише, дода) текст; - именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; - допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике; - именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; - објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; - осмисли кључне речи на основу којих ће на интернету тражити потребне дигиталне садржаје; - објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; - објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету; - објасни својим речима због чега је

		највише одговара контексту у коме се комуникација дешава. Решавање проблема - Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. - Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења.	неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин; наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно;
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	- Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим сазнањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију. - Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама. Сарадња - Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду пара/групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. - Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима.	објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у складу са својим узрастом (самостално или сараднички); препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин; направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника; означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава;
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	- Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе. - Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у	решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева понављање (програмски циклус); утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који

		оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин. - Учествоје у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе. Одговоран однос према здрављу - Ученик анализира и критички вреднује дигиталне садржаје у вези са прилагођености његовом узрасту и могућности штетних садржаја по његово здравље. Естетичка компетенција - Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја. Предузимљивост и предузетничка компетенција - Искузује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.	садржи понављање; - уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму/програму који садржи понављање; - решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева гранање; - наведе неке од оператора поређења (мање, веће и једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); - наведе аритметичке операторе (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања; - примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже гранање;
--	--	---	--

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)

Разред: трећи

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже измђу заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;

- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Напомена: у току школске године планирана је посета храму Св. Ђорђа на Лазареву суботу, као и неколико обилазака неког од храмова, у зависности од објективних могућности (удаљеност, време, итд)

Садржаји програма	број часова	Активности наставника у образовно васпитном раду	Активности ученика у образовно васпитном раду	Начин извођења активности	Циљеви и задатци садржаја програма
Бог је створио јединствени светто као многе конкретне врсте ни из чега (узрок постојања света јесте Божија слобода)	11	Опис стварања из светог писма дечија искуства када нешто из љубави направимо, онда је то за нас најлепше, да нам је увек тешко кад се растајемо од оног кога волимо, кад волимо неког, не примећујемо да нам нешто недостаје	Расвијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живота.	фронтални индивидуални	Спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност - и да постојање света зависи од Божије воље
Последице створености по природу и њено постојање (конкретност врста и бића значи и њихову међусобну раздљеност – индивидуалност, али и њихову потенцијалну пропадљивост, смрт зато што су створени ни из чега)	3	Литургијско искуство опис стварања и зСветог Писма – старог Завета скретање пажње да је Бог створио елементе природе (вода, ваздух, земља, светлост), небеска тела и животне врсте -различито време стварања	-Схвата повезаност својстава створене природе и Божије благодати	фронтални индивидуални	уоче да је Бог створио свет као скуп конкретних врста уоче да су бића створена ни из чега и да су зато смртна по природи
Стварање човека на крају света створеног по "икони и подобију Божијем" (разлика између	8	- Опис стварања човека из Светог Писма Учење Цркве о Божијем	Расвијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском	фронтални индивидуални	-уоче да конкретни људи као личности нису постојали пре него што су се родили

природе и личности код човека)		постојању као Светој Тројици и да је Бог вечна личност Опшат животна искуства, забележена и она која нису, која указују да постојање човека извире из заједнице слободе, љубави са другом личношћу	начину - Отворено и раознало поставља питања.ивота.		- запазе да је Бог на крају света створио човека као личност - Уоче разлику између природе и личности код човека - изгради свест о бићу као заједници личности, односно о личности као заједници слободе са другом личношћу
Евхаристија као свет у малом (Литургија као сједињење свих створења преко човека Исуса Христа с Богом Оцем)	11	Опис литургијске структуре Литургијско искуство Хришћанског постојања одлазак на Литургију	Развијање вере и наде код ученика у ишчекивању онога што ће доћи царства Небеског.	фронтални индивидуални	уоче да се структура створеног света огледа у литургији - увођење у Литургију као личну заједницу Бога и човека у Христу кроз крштење
Стварање света и човека у православној иконографији	3	Показивање и објашњење икона	Уочи правила понашања у Цркви и активно учествује у настави.	фронтални индивидуални	уоче да се природа доводи у везу са човеком и да зависи од човека

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

		ГОДИШЊИ ФОНД	НЕДЕЉНИ ФОНД
1.	ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК	18	1 (сваке друге недеље)
2.	ДОПУНСКА НАСТАВА - МАТЕМАТИКА	18	1 (сваке друге недеље)
	УКУПНО	36	1

СРПСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Оновни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1. Књижевност	4	- слушање - читање текстова - учествовање у причању - рецитовање	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- дијалогска - текстуална - илустративна	- савладавање технике читања и писања оба писма - уочавање ликова, теме, поруке, карактеристике књижевног дела
2. Језик – граматика и правопис	12	- активно слушање - састављање реченица - именује и чита слова латинице - писање по диктату	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче	- дијалогска - текстуална - демонстративна	- савладавање просте реченице - стицање основних појмова о именицама, глаголима и придевима - савладавање реченица по значењу и облику

			- дискутује - анализира - мотивише-координира - наводи на повезивање и примену знања		
3. Култура изражавања (усмено и писмено)	2	- слушање - посматрање - учествује у причању - пише састав	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише-координира - наводи на повезивање и примену знања	- дијалогска - посматрачка	- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма

МАТЕМАТИКА

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Оновни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1. Понављамо градиво другог разреда	1	- сабирање и одузимање до 100 - множење и дељење	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира	- именовање - упоређивање	- поновити градиво другог разреда

			-мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност		
2. Блок бројева до 1000	11	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	- демонстративна - интерактивна - игра - илустративна
3. Мерење и мере	3	- упоређивање	-усмерава		- упознају мерење масе тела и запремину течности, као и

		- мерење - прављење модела	-наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - игра	нове јединице за време (година и век)
4. Геометријски објекти и њихови међусобни односи	4	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира	- демонстративна - игра - илустративна	- формирају представу о правпј и полуправој - уочавају и цртају углове (оштар, прав и туп угао) - цртају правоугаоник, квадрат, троугао и кружницу

			-мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност		
--	--	--	--	--	--

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Разред: трећи

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Циљ наставе је развијање моралних особина, ставова и уверења ученика, упознавање ученике са школским животом и односима којима уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине.

Време реализације	Садржај
Септембар	– Упознавање са планом рада и техничким новинама у школи – Кућни ред у школи – Избор Одбора одељенске заједнице и њен рад – Наше обавезе, наше одговорности
Октобар	– У сусрет Дечијој недељи – Учесће у активностима Дечије недеље – Радионица: Шта ћу да будем кад порастем – Вршњачка едукација – радионица из одрживог развоја
Новембар	– Правилна исхрана – Развијање пријатељства са другом децом – Гледање видео записа на тему заштите животне средине и очување природних

	ресурса(вода, ваздух, земљиште) БЕЗ ПЧЕЛА НЕМА ЖИВОТА – Понашање у игри са вршњацима
Децембар	– Конструктивно решавање сукоба – Пuteви преношења болести (капљичне инфекције, болести прљавих руку, храна, инсекти) – Радионица - Усмерено учење на знање и самопроцена успешног учења – Весело одељенско дружење
Јануар	– Разговор о првом просветитељу Светом Сави – Шта да учинимо да нам успех буде још бољи
Фебруар	– Прочитао сам на распусту – Еколошко описмењавање(МАЛИ ЕКОЛОШКИ ДНЕВНИК) – Како разрешити конфликт и помоћи другу када му је тешко – Чистоћа је пола здравља
Март	– Вршњачка едукација – радионица из одрживог развоја – 22. март –Дан вода –Ко не брине о води не брине о сутра – заштита вода – Када бих могао, променио бих... – Да ли сам задовољан постигнутим успехом
Април	– Кад имаш проблем... – Вода као природни ресурс – Дан планете Земље – Лепо понашање: на улици, у школи, породици, биоскопу...
Мај	– Дан заштите природе – Лепа реч и гвоздена врата отвара – Мој хоби – Како да сачувамо свет око себе
Јун	– Покажи шта знаш (ЕКО КВИЗ) – Ведар одељенски састанак

Напомена:

– У току школске године планира се 3-

5 часова посета (позориште, биоскоп, галерија...)

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Разред: трећи

Годишњи фонд: 36 – 72

Недељни фонд: 1-2 (зависи од планираних активности на нивоу одељењског или разредног већа, школе или локалне заједнице)

ТЕМЕ	САДРЖАЈ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ:
ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ	– Дечија недеља (учешће у активностима) – Свети Сава – школска слава (пано) – Дан школе (учешће у активностима) – Нова година (радионица) – Ускрс (радионица) – вршњачке радионице	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	- планирање циља, ефеката, активности ученика и наставника, начин рада - активностима обухватити све ученике и то тако да могу да искажу: ангажованост, самосталност, сарадљивост и иницијативност - примењују се игралике активности којима се подстиче креативност ученика - користе се школски ресурси - организују се једноставне акције у којима су главни носиоци ученици
ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	– школски простор; учионица, двориште (уређење) – честитке за: рођендан, Нову годину, Божић, Дан жена, Ускрс (израда) – одељењски пано (уређење)		
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	- акције поводом Дечје недеље -хуманитарне акције (помоћ другу, другарици...) - Сарадња са Црвеним крстом		
СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	- одељенска и међуодељенска такмичења - учешће на јесењем и		

	пролећњем кросу (општински ниво)		
КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	- одлазак на изложбу - позоришне представе - биоскопске представе - вршњачке радионице		
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ			
Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације Математика – Бројеви: Децимални запис броја са једном децималом. Музичка култура – Извођење музике, Музичко стваралаштво, Слушање музике			
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ			
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА		АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	
започиње и усмерава разговор и дискусију подстиче сарадњу и тимски рад ученика мотивише и подстиче ученике да учествују и развијају своје способности заједно са ученицима вреднује резултате учешћа у различитим ваннаставним активностима		планира учешће, припрема се, учествују подстичу друге и дају пример анализирају свој и рад других планирају акције учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада	